

Sygn. akt IV CSK 494/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa I. P.
przeciwko G. P.
o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 marca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany G. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 19 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy najpierw wydał w sprawie wyrok zaoczny uwzględniający powództwo przez zobowiązanie pozwanego do wysłania powódce I. P. listu zawierającego przeprosiny za znieważające ją i zniesławiające, nieprawdziwe wypowiedzi, jakich dopuścił się na rozprawie przed Sądem Rejonowym w G. w dniu 21 września 2012 r. oraz do zapłacenia powódce 20 000 zł z odsetkami tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych. w ten sposób, że uchylono wyrok zaoczny w pkt III w zakresie zasądzającym zadośćuczynienie ponad kwotę 5000 złotych i w tej części oddalono powództwo oraz w zakresie zasądzającym odsetki ustawowe od 18 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz w tej części umarzano postępowanie.

Nadto uchylono wyrok zaoczny w pkt IV i zniesiono wzajemnie koszty procesu pomiędzy stronami. Sąd Apelacyjny w pozostałej części oddalił apelację pozwanego i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego. Po rozpoznaniu sprawy na skutek sprzeciwu pozwanego Sąd Okręgowy w R. wydał wyrok utrzymujący w mocy wyrok zaoczny. Orzeczenie to częściowo zmienił Sąd Apelacyjny, rozpoznający sprawę po wniesieni apelacji przez pozwanego. Zmiana polegała na obniżeniu zadośćuczynienia do 5 000 zł bez odsetek. W pozostałym zakresie apelacja pozwanego została oddalona. Sąd odwoławczy podzielił ustalenia i wnioski Sądu pierwszej instancji, uznał jednak, że przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia nienależycie uwzględnione zostały okoliczności dokonanego naruszenia godności powódki, które miało miejsce w obecności niewielu osób i którego skutki uznał za nietrwałe. Miał też na uwadze pogorszenie się sytuacji materialnej pozwanego. Niezasadnie zostały również zasądzone odsetki od zadośćuczynienia, których powódka się nie domagała.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie przepisów postępowania art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 oraz 2 k.p.c. i art. 383 k.p.c. Podniósł także błędne zastosowanie art. 24 k.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w części oddalającej jego apelację i co do orzeczenia o kosztach i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, a ponadto o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy

przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością wniesionego środka odwoławczego; wskazał na naruszenie przepisów postępowania - w szczególności art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt. 1) oraz 2) k.p.c., które - jego zdaniem - jest widoczne już na pierwszy rzut oka, bez konieczności pogłębionej analizy. Podniósł, że treść żądania i okoliczności faktyczne powołane w pozwie różniły się znacząco od okoliczności faktycznych przyjętych za podstawę wyrokowania obu Sądów powszechnych, co doprowadziło również do błędnego zastosowania art. 24 k.c.

Skarga kasacyjna jest w sposób oczywisty uzasadniona wówczas, gdy dla przeciętnego prawnika z samej jej treści - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy kasacyjne zasługują na uwzględnienie. Argumentacja nie może przy tym odwoływać się do zarzutów niedopuszczalnych w świetle art. 398³ § 3 k.p.c., co oznacza, że niedopuszczalne jest kwestionowanie przeprowadzonej przez sądy powszechne oceny dowodów i poczynionych przez nie ustaleń faktycznych inaczej, niż w drodze wytykania nieprawidłowości popełnianych w toku postępowania. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać kwalifikowany charakter zarzucanego naruszenia przepisów prawa, przytaczając argumenty świadczące nie tylko o dostrzegalnym *prima vista* naruszeniu przynajmniej części przytoczonych w podstawach skargi przepisów, ale także o tym, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Skarga wniesiona przez powoda tych wymagań nie spełnia. Stanowisko o ścisłym związaniu Sądu podstawą faktyczną wskazaną w pozwie, rozumiane jako konieczność oddalenia powództwa, jeżeli którykolwiek z powołanych tam faktów okaże się nieco inny jest sprzeczne z istotą procesu cywilnego, w którym w drodze

kontradiktoryjnej ustalane są podstawy faktyczne wyrokowania, a powód jedynie określa granice faktyczne swojego żądania. Orzeczenie zaś zapada w oparciu o stan rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Argumentacja pozwanego opiera się ponadto na pomniejszaniu znaczenia swojej wypowiedzi i przerzucaniu na powódkę odpowiedzialności za jej ujawnienie osobom trzecim, tego rodzaju argumenty nie mogą być uznane za uzasadnienie oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

W związku z tym wskazana przez skarżącego podstawa przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi; okoliczności sprawy nie wskazują również, aby wystąpiły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

aj

aj